

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Vabariigi Valitsus
määrus
terviktekst
25.11.2016
Hetkel kehtiv
RT I, 22.11.2016, 19

Viljandi vanalinna muinsuskaitseala põhimäärus

Vastu võetud 17.06.2004 nr 219
[RT I 2004, 50, 352](#)
jõustumine 24.06.2004

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
17.11.2016	RT I, 22.11.2016, 9	25.11.2016

Määrus kehtestatakse [muinsuskaitseaduse](#) § 15 lõigete 1 ja 2 alusel.
[[RT I, 22.11.2016, 9](#)- jõust. 25.11.2016]

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Reguleerimisala

Määrusega kehtestatakse Viljandi vanalinna muinsuskaitseala (edaspidi *muinsuskaitseala*) ja selle kaitsevööndi piirid, muinsuskaitsealal ja selle kaitsevööndis kehtivad nõuded ja kitsendused ja muinsuskaitset korraldavate organite tööjaotus ning sätestatakse koostöö muinsuskaitset korraldavate organite ja kaitstavate loodusobjektide valitseja vahel.

§ 2. Muinsuskaitse alla võtmise aeg

Viljandi vanalinn võeti esmakordselt muinsuskaitse alla Eesti NSV Ministrite Nõukogu 27. veebruari 1973. a määrusega nr 91.

2. peatükk MUINSUSKAITSEALA JA SELLE KAITSEVÖÖNDI PIIRID, MUINSUSKAITSEALA EESMÄRK

§ 3. Muinsuskaitseala piirid

(1) Muinsuskaitseala koosneb Valuoja suudmest lääne poole jäävast Huntaugu muinasasula alast ning ajaloolisest linnatuumikust koos ordulinnuse alaga ja neid ümbritsevast hilisema linnatuumiku alast koos Viljandi järveni laskuva nõlvaga.

(2) Muinsuskaitseala hõlmab ala, mis piirneb mõttelise joonega Valuoja Viljandi järve suubumise kohast 255 m lääne suunas ja pöördub seal täisnurga all põhja suunas kuni lõikumiseni Huntaugu tänavaga, sellest lõikumiskohast kulgeb piir mööda mõttelist joont kuni Hariduse tänavaga ja Valuoja lõikumiseni, mööda Hariduse tänavat kuni Vaksali tänavani, mööda Vaksali tänavat kuni Kaalu tänavani, mööda Kaalu tänavat kuni Turu tänavani, mööda Turu tänavat kuni Tallinna tänavani, mööda Tallinna tänavat kuni C. R. Jakobsoni tänavani, mööda C. R. Jakobsoni tänavat kuni Koidu tänavani, mööda Koidu tänavat kuni Posti tänavani, mööda Posti tänavat kuni Mäe tänavani, mööda Mäe tänavat kuni Tartu tänavani, mööda Tartu tänavat kuni Aasa tänavani, mööda Aasa tänavat kuni mõttelist pikendust kuni lõikumiseni Viljandi järve kaldajoonega ja mööda Viljandi järve kaldajoont kuni Valuoja suudmeni.

§ 4. Muinsuskaitseala kaitsevööndi piirid

Muinsuskaitseala kaitsevöönd koosneb muinsuskaitsealaga külgnevatest aladest, mis väljastpoolt piirnevad Kaalu tänava mõttelise pikendusega Turu tänavast C. R. Jakobsoni tänavani, C. R. Jakobsoni tänavaga kuni Savi tänavani, Savi tänavaga kuni Uku tänavani, Uku tänavaga kuni Tallinna tänavani, Tallinna tänavaga kuni Uue tänavani, Uue tänavaga kuni Tartu tänavani, Tartu tänavaga kuni ristumiseni Uueveski ojaga ja Uueveski ojaga selle Tartu tänavaga ristumise kohast kuni Viljandi järve kaldajooneni.

§ 5. Muinsuskaitseala plaan

(1) Muinsuskaitseala ning muinsuskaitseala kaitsevööndi territoorium ja piirid on fikseeritud muinsuskaitseala plaanil (edaspidi *plaan*)¹. Muinsuskaitseala piiriks on plaanil muinsuskaitseala piirina tähistatud tänavate muinsuskaitsealast kaugemale jäävate tänaväärsete hoonete esiseinad või nende mõttelised pikendused kohtades, kus tänaväärset hooned puuduvad. Lõikudes, kus piir kulgeb mööda veekogu, on piiriks veekogu muinsuskaitseala-poolne kaldajoon.

(2) Plaan ja §-des 3 ja 4 sätestatu vastuolu korral juhindutakse plaanil fikseeritud muinsuskaitseala ja selle kaitsevööndi territooriumist ja piiridest.

§ 6. Muinsuskaitseala eesmärk

(1) Muinsuskaitseala eesmärk on muinsuskaitseala kui ajalooliselt väljakujunenud linnaehitusliku terviku ja muinsuskaitseala kujundavate ehitiste, plaanistruktuuri, kultuurkihi, maastikuelementide, miljöölise eripära ja muinsuskaitsealale avanevate kaug- ning sisevaadete säilitamine.

(2) Kaitse eesmärgid, millest juhindutakse muinsuskaitsealal, on:

- 1) ajalooliselt väljakujunenud hoonestusstruktuuri ning linnaruumi elementide (tänavaruumid, väljakud, ordulinnuse varemed, linnamüüri säilinud lõigud ja linnuse ning linna vallikraavid, pargid ja puiesteed jms) säilitamine ja linnaruumi hävinud oluliste osade taastamine;
- 2) ajalooliselt väljakujunenud arhitektuuritraditsioonide (kinnistustruktuur ja selle hoonestustavad, ehitusmaterjalid, katusekatted, fassaadide viimistlus, arhitektuursed detailid ja elemendid, tänavasillutis jms) järgimine ehitiste hooldamisel, konserveerimisel, restaureerimisel ja remontimisel;
- 3) ajalooliselt väljakujunenud linnaehitusliku struktuuri, tänavatevõrgu, stiililise ja ajastulise mitmekesisuse, hoonestuse üldise ja kohaliku mastaabi, perspektiivvaadete ja muu vanalinna iseloomuliku järgimine ehitiste püstitamisel ning ehitiste laiendamisel juurde-, peale- või allaehitamise teel;
- 4) muinsuskaitsealale ja selle paiknevatele ehitistele kahjulike ja sobimatute kasutusviiside väljatõrjumine;
- 5) ajaloolises linnatuumikus elamisvõimaluste maksimaalne säilitamine;
- 6) arhitektuurselt väärtuslike interjööride, detailide, elementide ja ajalooliste ehituskonstruksioonide säilitamine ja eksponeerimine;
- 7) muinasasustusega seotud maastikuelementide ning väärtuslike loodusobjektide ja haljasalade säilitamine;
- 8) kultuurkihist leitud ja säilitamist väärivate ehituskonstruksioonide, -detailide või -elementide eksponeerimine;
- 9) vanalinna ja selle elementide tekke- ja arengulugu käsitlevate teaduslike uuringute jätkamine ja süvendamine;
- 10) ehitusajalooliselt väärtusetute ning keskkonda esteetiliselt risustavate väikeehitiste (kuurid, garaažid, trafoalajaamad jne) lammutamine või nende muinsuskaitsealalt väljaviimine;
- 11) ajaloolisse keskkonda mittesobivate rajatiste (piirdeaiad, telefonikabiinid, laternapostid jne) ja muude objektide (reklaamistendid, skulptuurid, tehnovõrkude maapealsed elemendid jne) püstitamise vältimine või nende muinsuskaitsealalt väljaviimine.

3. peatükk

MUINSUSKAITSEALAL JA SELLE KAITSEVÖÖNDIS KEHTIVAD NÕUDED JA KITSENDUSED

§ 7. Muinsuskaitsealal kehtivad kitsendused

(1) Muinsuskaitseameti ja Viljandi Linnavalitsuse loata on muinsuskaitsealal keelatud «Muinsuskaitseaduse» §-s 24 sätestatud tegevused.

(2) Muinsuskaitsealal ehitades, konserveerides ja restaureerides ning selleks ehitusmaterjale valides tuleb arvestada nii ehitise kui ka muinsuskaitseala arhitektuurilist ja ajaloolist väärtust.

§ 8. Muinsuskaitseala kaitsevööndis kehtivad kitsendused

(1) Muinsuskaitseala kaitsevööndi hoonestamisel tuleb vältida järske kontraste hoonestuse mastaapsuses muinsuskaitsealal ja vahetult selle piiri ääres ning tagada vanalinna silueti vaadeldavus olulistest vaatepunktidest linnas, vanalinnasuunalistelt tänavatelt ja Viljandi järvelt.

(2) Muinsuskaitseameti loata on muinsuskaitseala kaitsevööndis keelatud:

- 1) püstitada välismõõtmete tõttu muinsuskaitseala oluliste vertikaalsete dominantide vaadeldavust häirivaid või olulisi kaugvaateid muinsuskaitsealale varjavaid ehitisi;
- 2) püstitada muinsuskaitseala välispiirile välismõõtmetelt või ehitusmahult muinsuskaitseala või tema välispiiriga vahetult külgneva hoonestuse suhtes mastaapidelt mittesobivaid ehitisi;
- 3) püstitada olulistele vaatesuundadele vanalinnale avanevaid vaateid katvaid või oluliselt varjavaid reklaame, tehnilisi rajatisi või muid konstruktsioone.

§ 9. Nõuded muinsuskaitsealal tehtavatele töödele

(1) Muinsuskaitsealal paiknevat ehitist võib konserveerida, restaureerida või remontida ainult muinsuskaitse eritingimusi järgiva projekti alusel ja erialaspetsialisti muinsuskaitsealalise järelevalve all «Muinsuskaitseaduse» §-s 35 sätestatud tingimustel ja korras.

(2) Ehitus-, maaparandus- ja teetöid ning mälestist ohustada võivaid muid töid tehakse Muinsuskaitseameti loal tingimustel, mis tagavad mälestise säilimise.

(3) Kui muinsuskaitsealal tööd tehakse avastatakse inimtegevuse tagajärjel ladestunud arheoloogiline kultuurkiht, sealhulgas inimluud, või kultuuriväärtusega leid, on tööde tegija kohustatud töö seiskama, säilitama leiukoha muutmata kujul ning viivitamatult teatama sellest Muinsuskaitseametile ja Viljandi Linnavalitsusele.

§ 10. Ehitise püstitamine muinsuskaitsealal

(1) Ehitise püstitamise all mõistetakse ehitise püstitamist «Ehituseaduse» (RT I 2002, 47, 297; 99, 579; 2003, 25, 153; 2004, 18, 131) tähenduses.

(2) Ehitise püstitamine muinsuskaitsealale on lubatud pärast Muinsuskaitseametilt ja Viljandi Linnavalitsuselt loa saamist.

(3) Ehitise püstitamise loa andmise otsustamisel lähtub Muinsuskaitseamet järgmisest:

- 1) Teises maailmasõjas hävinud, Viljandi linnale ainuomaste tänavate võrgustiku, väljakute ja tähtsamatele ehitistele avanevate vaadete taastamise vajadusest kohtades, kus seda ei takista sõjajärgne uushoonestus;
- 2) Teise maailmasõja järgse hoonestuse ja säilinud ajaloolise hoonestuse linnaruumilise koostöo parandamise vajadusest sõjas hävinud hoonestusest tekkinud vabadel aladel;
- 3) Teise maailmasõja eelse tänaväärse ehitusjoone järgimisest kohtades, kus puuduvad Teise maailmasõja järgsed ehitised;
- 4) tänaväärsete ehitiste püstitamisest ehitusmahult ja välismõõtmetelt võimalikult sarnastena samas kohas asunud ning Teises maailmasõjas hävinud hoonetega;
- 5) Viljandi vanalinnale ajalooliselt mitteomaste, mitmeid Teise maailmasõja eelseid kinnistuid haaravate suurte ehitiskomplekside vältimisest.

4. peatükk

MUINSUSKAITSET KORRALDAVATE ORGANITE TÖÖJAOTUS JA KOOSTÖÖ NING JÄRELEVALVE MUINSUSKAITSEALA KAITSE KORRALDAMISEL

§ 11. Muinsuskaitset korraldavad organid

Muinsuskaitseala kaitset korraldavad Muinsuskaitseamet ja Viljandi Linnavalitsus vastavalt «Muinsuskaitseaduses» sätestatud pädevusele.

§ 12. Koostöö muinsuskaitset korraldavate organite ja kaitstavate loodusobjektide valitseja vahel

Muinsuskaitsealal asuvate kaitstavate loodusobjektide kaitset ja muinsuskaitseala kaitset korraldavad koostöös kaitstavate loodusobjektide valitseja ja muinsuskaitset korraldavad organid.

§ 13. Järelevalve

Riiklikku järelevalvet muinsuskaitseala üle teostab Muinsuskaitseamet.

¹Muinsuskaitseala plaaniga saab tutvuda Viljandi Linnavalitsuses ja Muinsuskaitseametis.